

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije
Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob dnevu slovensko-izraelskega prijateljstva**

Metlika, 19. julij 2023

Velja govorjena beseda.

*Spoštovana gospa županja,
spoštovani gospod veleposlanik,
cenjene krajanke in krajani,
gospa in gospodje,
dragi prijatelji.*

Zahvaljujem se izraelskemu predsedniku Isaacu Herzogu za izrečene prijazne besede in naklonjenost skupnemu praznovanju dneva slovensko-izraelskega prijateljstva. Tudi sama se veselim najinega sodelovanja in si želim, da bova s predsednikom Herzogom nekega dne skupaj obiskala Metliko, ki v prijateljstvu simbolno povezuje najini državi in ljudi že skoraj osemdeset let.

Kot je že poudaril predsednik Herzog, prijateljstvo med Slovenijo in Izraelom sega v temačni čas druge svetovne vojne in našega skupnega boja proti fašizmu in nacizmu. V tem obdobju sta slovenski in judovski narod spletla trdne prijateljske vezi, ki trajajo še danes. To nam resnično zelo veliko pomeni. Izraelu smo hvaležni za razumevanje in aktivno podporo v času slovenskega osamosvajanja in vstopa v mednarodne odnose.

Po več kot tridesetih letih diplomatskih odnosov med samostojno Slovenijo in samostojnim Izraelom med državama poteka reden politični dialog na vseh ravneh. Posebej vesela sem, da prijateljstvo potrjujejo tudi živahni gospodarski odnosi, katerih začetki segajo v čas še pred našo osamosvojitvijo. Upam in želim si, da se bodo še okrepili – tudi v okviru zagonskega podjetništva, kjer je Izrael svetovna velesila in je Sloveniji lahko vzor. Tradicionalno prijateljske odnose žlahtnijo sodelovanje na področjih izobraževanja, kulture in znanosti, ki so se v zadnjih letih razširili tudi na najaktualnejša področja, za katera menim, da je meddržavno sodelovanje ključno. Sem sodijo tehnološke inovacije, kibernetika varnost in umetna inteligenca.

Verjamem, da vse naštetu tvori temelj našega prijateljstva, obenem pa je tudi spodbuden obet za nadaljnjo krepitev odnosov med državama in ljudmi v duhu medsebojnega razumevanja in tvornega sodelovanja.

Spoštovane gospe in gospodje,

letošnja obeležitev dneva slovensko-izraelskega prijateljstva pa nosi še eno simbolno vez – zgodbo in usodo dveh mladih, ustvarjalnih in hrabrih poetov, ki sta v letu 1944 mnogo prezgodaj izgubila življenje.

Oba sta še danes simbol upora, a tudi tragični žrtvi neusmiljene vojne, v kateri smrt ne izbira.

Pred dvema letoma je bila prva obeležitev dneva slovensko-izraelskega prijateljstva posvečena 100. obletnici rojstva mlade judovske pesnice Hane Seneš, letošnja obeležitev pa poteka v Kajuhovem letu, ko se spominjamo življenja in dela partizanskega pesnika Karla Destovnika Kajuha. Tako kot ima Hana Seneš posebno mesto v srcih Izraelk in Izraelcev, je tudi Kajuh pustil pomemben pečat v kolektivni zavesti slovenskega naroda. V Naši pesmi je zapisal:

*»Moja pesem ni le moja pesem,
to je krik vseh nas!
Moja pesem ni le moja pesem,
to je boj vseh nas!«*

Hana in Karel sta s svojimi pesmimi dala glas milijonom mladih ljudi, ki so v vojni vihri izgubili vse – tudi svoje življenje. Njune pesmi so večne, ker so iskrene, vendar pa so tudi strašljivo brezčasne, čeprav bo prihodnje leto minilo že 80 let od njune prezgodnje smrti.

Spoštovani,

Karel Destovnik Kajuh je v Naši pesmi ganljivo opisoval, kako so v tistih težkih časih mladi ostali brez mladosti. Doživljali so propad starega sveta in skrivali »premnogo nad«.

Po koncu druge svetovne vojne se povsod po svetu zdi, da smo zgodovino preživeli, njene nauke pa prezrli. Še preden je minilo osemdeset let od njenega konca, je njena senca zopet padla na evropska tla, kjer seje smrt. Nemir pesti tudi Bližnji vzhod in druge dele sveta. Upanja in življenja po nepotrebnem ugašajo povsod. Pred nami so zahtevni izzivi, ki jih ne bomo zmogli rešiti sami.

Zato na tem mestu in ob tej priložnosti kot predsednica republike in kot mati pozivam in prosim, da si vsi skupaj obljubimo, da bomo storili vse, kar lahko, in še več, da takšni verzi ne bi bili tudi izpoved generacije naših otrok in njih otrok. Da mladi nikoli več ne bi brezupno zrl v svet, ki propada.

Sama iskreno verjamem, da vsi – predvsem tisti, ki ste nam ljudje zaupali, da vas vodimo – zmoremo drugače. Bolje. Z več modrosti in sočutja drug do drugega. Z več spoštljivosti in razumevanja tistega, kar nam je vsem skupno: želja po človeškem dostojanstvu.

Biti upanje in to obljubo izpolnjevati v svojih dejanjih. To je odgovornost nas, voditeljev, in tudi vseh, ki tvorimo družbo.

K izpolnitvi tega plemenitega cilja vodi mednarodno sodelovanje, medsebojno spoštovanje, razumevanje, tudi potrpežljivost. Odločitev o tem, kako bomo naslavljali nesoglasja med nami, pa je zgolj naša. To, spoštovane gospe in gospodje, je tista najpomembnejša moč, ki jo imamo čisto vsi. Da se lahko svobodno odločimo, kako

bomo ravnali, in s tem prispevamo k boljšemu svetu in lepši prihodnosti. Prihodnosti, kjer bo tako, kot je Kajuh sklenil Našo pesem:

*»Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in poln nad!«*

Spoštovane gospe in gospodje, hvala, da ste se odzvali vabilu veleposlanika Države Izrael, županje Občine Metlika in mojemu vabilu ter se udeležili nocojšnje slovesnosti. Ob tej priložnosti se želim iskreno zahvaliti vam, spoštovana gospa županja, in vašim sodelavkam in sodelavcem, ki tako srčno sodelujete pri pripravi slovesnosti. Hvala tudi vam, Belokranjke in Belokranjci, ki že več generacij ohranjate spomin na Hano Seneš. Ste veter v krilih prijateljstva med našima državama. Hvaležna sem tudi izraelskemu veleposlaniku Bokerju in njegovi ekipi za podporo pri obeležitvi in za poslanstvo, ki ga skupaj s slovensko veleposlanico Andrejo Purkart Martinez opravljata pri krepitvi odnosov med Slovenijo in Izraelom.

Dragi prijatelji,

»obstajajo zvezde, katerih žar je viden na Zemlji, čeprav so že davno ugasle. Obstajajo ljudje, katerih sijaj še vedno osvetljuje svet, čeprav jih ni več med živimi. Te luči so še posebej svetle, ko je noč temna. Osvetlujejo pot človeštvu.«

Takšni svetli luči sta narodna heroja Hana in Karel. Z upanjem in iskreno željo, da so te Hanine besede navdih vsem nam, da bomo drug drugemu osvetljevali pot v boljšo prihodnost, vam želim lepo nadaljevanje slovesnosti in večera.

Hvala.